

Handläggare
Ida Persson
Telefon: 08- 508 33 172

Till
Utbildningsnämnden
2015-06-11

Beslut om Futuraskolan AB, Förskolan Futuraskolan International Pre-school Brunbärsvägen

Förvaltningens förslag till beslut

1. Föreläggande med vite:

Utbildningsnämnden förelägger med stöd av 26 kap. 10 och 27 §§ skollagen huvudmannen Futuraskolan AB (org.nr. 556609-5047) att vid vite av 400 000 kronor senast den 31 oktober 2015 avhjälpa förskolans brister i enlighet med detta beslut, punkt 1.1-1.2.

1.1 Huvudmannen ska bedriva förskola i enlighet med skollagen, förskolans läroplan och de bestämmelser för utbildningen som kan finnas i andra författningar (1 kap. 9 och 11 §§, 2 kap. 8 och 35 §§ skollagen, Läroplan för förskolan (Lpfö 98) Stockholms stads riktlinjer för fristående förskola, kap. 2)

- a. Huvudmannen ska se till att utbildningen och undervisningen utgår från läroplanen för förskolans samtliga målområden.
- b. Huvudmannen ska se till att den pedagogiska miljön lever upp till läroplanens mål om att vara öppen, innehållsrik och inbjudande.

1.2 Huvudmannen ska anställa förskollärare så att det pedagogiska arbetet bedrivs i enlighet med läroplanens intentioner och skollagens krav (2 kap. 13 §, 3 kap. 3 § 4 kap. 4 § och 8 kap. 2 § skollagen samt Läroplan för förskolan).

- a. Huvudmannen ska se till att undervisningen på samtliga avdelningar bedrivs under ledning av legitimerade förskollärare.

Huvudmannen ska senast den 31 oktober 2015 redovisa till förvaltningen vilka åtgärder denne har vidtagit för att avhjälpa bristerna.

Om huvudmannen inte följer ovanstående beslut kan utbildningsnämnden ansöka hos förvaltningsrätten om utdömmande av vite.

Ovanstående beslut kan överklagas i enlighet med bifogad överklagandehänvisning (bilaga 2).

2. Förelägganden utan vite:

Utbildningsnämnden förelägger med stöd av 26 kap. 10 § skollagen huvudmannen Futuraskolan AB (org.nr. 556609-5047) att senast den 31 oktober 2015 avhjälpa förskolans brister i enlighet med detta beslut, punkt 2.1- 2.3.

2.1 Huvudmannen ska se till att samtliga barn ges möjlighet att kontinuerligt tala och utveckla det svenska språket enligt läroplanens och skollagens intentioner samt att barn med annat modersmål än svenska får möjlighet att utveckla både det svenska språket och sitt modersmål (8 kap. 10 § skollagen, 4,6,14 och 15 §§ Språklagen (2009:600) Läroplan för förskolan 2.2, Stockholms stads riktlinjer för fristående förskola, kap. 7.1 – 7.2).

- a. Huvudmannen ska se till att förskolan får förutsättningar och organiseras på ett sådant sätt att samtliga barn ges möjlighet att kontinuerligt tala och utveckla det svenska språket enligt läroplanens och skollagens intentioner.
- b. Huvudmannen ska se till att det i förskolan finns rutiner och arbetsätt som ger alla barn möjlighet att utveckla sitt modersmål.

2.2 Huvudmannen ska utforma verksamhetens systematiska kvalitetsarbete i enlighet med 4 kap. 3 – 6 §§ skollagen och Läroplan för förskolan 2.6.

- a. Huvudmannen ska se till att utbildningen systematiskt och kontinuerligt planeras, följs upp och utvecklas på både huvudmanna- och enhetsnivå.
- b. Huvudmannen ska säkerställa att det systematiska kvalitetsarbetets inriktning är utformad så att de nationella mål som finns för utbildningen i förskolan uppfylls.

- c. Förskolechefen ska tillsammans med personalen besluta om hur resultatet av utbildningen och utvecklingsinsatserna kontinuerligt ska följas upp och utvärderas i förhållande till målen i den svenska läroplanen.
- d. Förskolechefen ska ansvara för att förskolan har en samlad dokumentation som innehåller förskolans resultat och måluppfyllelse samt en bedömning av verksamhetens utvecklingsbehov i förhållande till målen i den svenska läroplanen.
- e. Förskolechefen ska ansvara för att den samlade dokumentationen innehåller beslut om och förväntade effekter för de utvecklingsinsatser som ska genomföras i förhållande till de nationella målen.

2.3 Huvudmannen ska se till att barn i behov av särskilt stöd får det (8 kap. 9 § skollagen, Läroplanen 2.2, Stockholms stads riktlinjer kap. 3.2)

- a. Huvudmannen ska se till att det finns rutiner på förskolan kring hur barn i behov av särskilt stöd upptäcks och att förskolechefen informeras.

Huvudmannen ska senast den 31 oktober 2015 redovisa till förvaltningen vilka åtgärder denne har vidtagit för att avhjälpa bristerna.

3. Anmärkning

Utbildningsnämnden tilldelar, med stöd av 26 kap. 11 § skollagen, huvudmannen Futuraskolan AB (org.nr. 556609-5047) en anmärkning att senast den 31 oktober 2015 avhjälpa förskolans brister i enlighet med detta beslut, punkt 3.1-3.2.

3.1 Huvudmannen ska se till att förskola erbjuds i den omfattning som behövs med hänsyn till föräldrar och barns behov (8 kap. 3 och 5 §§ skollagen, Stockholms stads Riktlinjer för godkännande och bidrag för fristående förskola, 8.4)

- a. Huvudmannen ska se till att vårdnadshavare informeras om att verksamhet vid behov tillhandahålls alla helgfria vardagar förutom julafton, nyårsafton och midsommarafton.

3.2 Huvudmannen ska se till att säkerställa vårdnadshavares möjlighet till inflytande (4 kap. 12 och 14 §§ skollagen, 4, 6, 14 och 15 §§ språklagen.)

- a. Huvudmannen ska se till att vårdnadshavares inflytande säkerställs genom att förskolans dokument finns formulerade på svenska.

Huvudmannen ska senast den 31 oktober 2015 redovisa till förvaltningen vilka åtgärder denne har vidtagit för att avhjälpa bristerna.

4. Avstående från ingripande

Utbildningsnämnden avstår i enlighet med 26 kap. 12 § från att ingripa för följande punkter 4.1-4.2 då huvudmannen vidtagit nödvändig rättelse.

- 4.1 Avseende att se till att barnen garanteras en trygg omsorg i en god miljö (8 kap. 2 och 8 §§ skollagen).
- 4.2 Avseende att alla barn på förskolans avdelningar ges den ledning och stimulans som behövs i deras utveckling och lärande genom att det finns tillräckligt med personal. (3 kap. 3 § och 8 kap. 2 § skollagen)

5. Beslutet justeras omedelbart.

Lena Holmdahl
T.f. utbildningsdirektör

Katarina Arkehag
T.f. avdelningschef

Sammanfattning

Utbildningsnämnden fattade den 20 april 2012 ett tillsynsbeslut där aktuell huvudmannen förelades att åtgärda de brister som uppmärksammats i huvudmannens förskola på Brunbärsvägen. Tillsynsbeslutet fattades med hänvisning till genomförd tillsynsinspektion den 29 november 2011. Den 23 april 2013 fattade nämnden ett nytt tillsynsbeslut efter en uppföljande tillsyn den 8 november 2012. Beslutet omfattade föreläggande avseende personalomsättningen, barns möjlighet att lära sig, utveckla och använda det svenska språket, andelen förskollärare samt en anmärkning avseende det systematiska kvalitetsarbetet. Vidare avstod förvaltningen från ingripande avseende den pedagogiska miljön och bristen om registerutdrag avskrevs.

Den 19 juni 2014 fattade nämnden ett tillsynsbeslut efter uppföljande tillsyn den 11, 12 och 13 februari 2014. Detta ärende är en uppföljning av tillsynsbeslutet från den 19 juni 2014 (dnr 12-453/1829).

Förvaltningen har även genomfört tillsyn av huvudmannens förskola på Warfvinges väg (dnr 11-453/4144) och Brahegatan (dnr 11-453/4143).

Förvaltningen kan konstatera att förskolan Futuraskolan International Pre-school Brunbärsvägen alltjämt uppvisar allvarliga brister. Huvudmannen har, trots lång tid att åtgärda konstaterade brister, inte vidtagit åtgärder för att avhjälpa dessa. Förvaltningen kan konstatera att flertalet brister kvarstår och att nya brister identifierats vid den uppföljande tillsynen samt att det förhåller sig på motsvarande sätt vid huvudmannens övriga två förskolor Futuraskolan International Pre-school Warfvinges väg och Futuraskolan International Pre-school Brahegatan även om det finns variation i kvaliteten. I andra fall har åtgärderna inte varit adekvata eller insatserna precis påbörjade i och med en ny tillträd förskolechef varför insatserna ännu inte kan bedömas gjort avtryck i verksamheten.

Genomförda uppföljningar i huvudmannens tre förskolor visar att huvudmannen brustit i sitt ansvarstagande för förskolorna och att ledning och personal inte getts tillräckliga förutsättningar för att verksamheten ska kunna uppfylla skollagens kvalitetskrav.

Allvaret i föreliggande beslut förstärks av att förskolan sedan tillsynen den 29 november 2011 bedrivits med allvarliga brister som trots tidigare förelägganden inte avhjälpes. Det gäller i synnerhet den låga andelen legitimerade förskollärare och att gällande läroplan ännu inte är förankrad i personalgruppen och därmed inte heller ligger till grund för den pedagogiska verksamheten vilket medför påtagligt negativa följder för de barn som är inskrivna vid förskolan då de därmed inte ges den utbildning och undervisning de har rätt till.

Förvaltningen föreslår därför att delar av detta beslut förenas med vite för att huvudmannen ska förmås att med stabilitet och varaktighet vidta tillräckligt kraftfulla åtgärder för att avhjälpa förskolans brister. Frågan om utdömande av vite kommer att prövas efter förnyad granskning av verksamheten.

Den tillsynsrapport som ligger till grund för beslutet finns bilagd (se bilaga 1).

Ärendets beredning

Ärendet har beretts inom avdelningen för utveckling och samordning.

Förvaltningen har den 14 april 2014 kommunicerat inspektionsrapporten. Huvudmannen har den 16 april begärt anstånd med att inkomma med yttrande. Anstånd medgavs till den 5 maj 2015. Huvudmannen har den 5 maj 2015 inkommit med ett yttrande.

Godkännande

Futuraskolan AB har sedan den 1 januari 2008 godkännande att enligt skollagen bedriva förskola med 120 platser på Brunbärsvägen 7.

Huvudmannen har även godkännande att bedriva följande förskolor:

- Förskolan Futuraskolan International Pre-school Warfvinges väg. Godkännandet som gäller från den 15 september 2010 medger 100 platser.
- Förskolan Futuraskolan Internationeal Pre-school Brahegatan. Godkännandet som gäller från den 1 augusti 2010 medger 45 platser.

Aktuella tillsynsbeslut i huvudmannens tre förskolor

Huvudmannens samtliga förskolor har erhållit tillsynsbeslut med anledning av de brister som uppdagats vid tillsynsinspektioner som utbildningsförvaltningen genomfört. Besluten för de tre förskolorna följdes alla upp under februari 2015.

Vid uppföljningarna av de tre förskolorna har flera likvärdiga brister uppmärksammats.

Uppföljande tillsyn

Utbildningsnämnden fattade den 20 april 2012 ett tillsynsbeslut där huvudmannen ålades att åtgärda de brister som uppmärksammats i huvudmannens förskola vid tillsyn den 29 november 2011. Den 23 april 2013 fattade nämnden ett nytt tillsynsbeslut efter uppföljande tillsynsinspektion den 8 november 2012. Efter uppföljande tillsyn den 11, 12 och 13 februari 2014 fattade nämnden ytterligare ett tillsynsbeslut den 19 juni 2014 (dnr 12-453/1829). Detta ärende är en uppföljning av detta senaste tillsynsbeslut.

Uppföljningen har genomförts genom granskning av inkomna handlingar som utbildningsnämnden begärt i enlighet med tillsynsbeslutet samt uppföljande tillsyn den 11, 12, 13 och 16 februari 2015. Vid dessa tillfällen genomfördes chefs- och personalintervjuer samt observationer i verksamheten. Inspektörerna har vid tillsynen även tagit del av ytterligare dokumentation. Den 10 mars 2015 genomfördes en intervju med representanter för huvudmannen.

Förskolechefen, som intervjuats under den uppföljande tillsynen, tillträdde sin tjänst i december 2014. Denne är även förskolechef vid huvudmannens förskola Warfvinges väg.

Nedan redovisas de enskilda beslutspunkterna i nämndens tillsynsbeslut från den 19 juni 2014, huvudmannens yttrande över den tillsynsrapport som kommunicerats med huvudmannen och sedan förvaltningens bedömning av om bristen avhjälppts eller om de kvarstår. Vid tillsynen framkom nya brister.

Uppföljning av tillsynsbeslut

Förelägganden

Beslut den 19 juni 2014

1. Enligt 26 kap. 10 § skollagen föreläggs huvudmannen att minska förskolans personalomsättning för att förskolan ska kunna ge barn den ledning och stimulans som de behöver i sitt lärande och sin personliga utveckling för att de utifrån sina egna förutsättningar ska kunna utvecklas så långt som möjligt enligt utbildningens mål (3 kap. 3 § skollagen) och att förskolan ska kunna stimulera barns utveckling och lärande samt erbjuda barnen en trygg omsorg (8 kap. 2 § skollagen).
 - a. Huvudmannen ska till den 1 januari 2015 ha minskat personalomsättningen.
 - b. Huvudmannen ska definiera och analysera de orsaker som legat till grund för förskolans höga personalomsättning och vidta åtgärder för att dessa orsaker undanröjs.
 - c. Huvudmannen ska formulera en plan för hur förskolans personalorganisation ska stabiliseras och hur personalomsättningen ska minska.
 - d. Huvudmannens analys (b) och plan (c) ska lämnas till förvaltningen senast den 1 januari 2015.

Huvudmannens yttrande avseende tillsynsrapporten

Huvudmannen uppger i sitt yttrande att det finns flera skäl till varför chefer slutat sin anställning för förskolan och anger vissa sådana. Vidare anger huvudmannen att denne har en nära dialog med nuvarande förskolechef för att stötta denne i sitt uppdrag och att det inte borde krävas mer om inte förskolechefen uttrycker ett behov av ytterligare stöd på förfrågan och inte heller situationen på förskolan ger huvudmannen anledning att tro något annat.

Avseende instabiliteten i personalorganisationen i form av sjukfrånvaro uppger huvudmannen att denne är medveten om problematiken och att arbete har gjorts för att möta den, bland annat genom ett samarbete med ett friskvårdsföretag. Uppföljande samtal med personalen är planerade till maj 2015.

Huvudmannen uppger att en viss del i problematiken varit att förskolans personal har tagit sig friheter när det kommer till att sköta sitt arbete inom ramen för uppdraget och att den dåvarande

förskolechefen tillåtit det i tron i att det var en del i att lyssna på medarbetarnas behov. Vid missnöje har metoden bland annat varit att sjukskriva sig. För att komma till rätta med detta har ett samarbete med fackliga företrädare inletts **som ett sätt** att stötta den nuvarande förskolechefen.

Bedömning

Förvaltningen kan konstatera att personalorganisationen på förskolan har stabiliserats det senaste året så till vida att färre anställda i verksamheten än tidigare har avslutat sina anställningar. De personalförändringar som skett under 2014 är att betrakta som så kallad normal rörlighet i bemanningen, då det huvudsakligen rör sig om vikarier vid föräldraledigheter.

Tillsynen visar dock att personalorganisationen trots detta inte är stabil, nu till följd av anmärkningsvärt hög sjukfrånvaro i personalgruppen.

I huvudmannens analys av orsakerna till förskolans personalomsättning anges att otydligt ledarskap har skapat otrygghet hos personalen och oklarhet om ansvarsområden. Ny förskolechef har därför tillsatts i syfte att få ett starkt och tydligt ledarskap.

Förvaltningen konstaterar att det därmed är fjärde gången sedan 2011 som förskolan får en ny chef. Den föregående förskolechefen slutade sin anställning med kort varsel efter knappt ett års anställning. Vid föregående tillsyn i februari 2014 var denne förskolechef nyanställd och hade därmed inte haft möjlighet att sätta sig in i vad den höga personalomsättningen, som pågått under längre tid, inneburit för verksamheten. Vid tillsynen i februari 2015 är situationen densamma; även den nyligen tillträdde förskolechefen (den 19 december 2014) står inför en arbetssituation där instabilitet i förskolans personalorganisation råder, nu i form av hög sjukfrånvaro.

Att förskolan under fyra års tid, sedan 2011, haft fyra olika förskolechefer finner förvaltningen vara en påfallande hög personalomsättning i chefsbefattningen och en högst sannolik bidragande orsak till att förskolan under lång tid bedrivits med brister.

Förvaltningen bedömer den höga sjukfrånvaro som finns inom förskolans personalorganisation som allvarlig. Huvudmannen har

i sin redovisning över åtgärder för att komma till rätta med instabiliteten inte berört denna svårighet. Om även denna form av instabilitet i personalorganisationen kan härledas till otrygghet och bristande ledarskap under längre tid kan den pågående externa utredningen om sjukfrånvaron komma att ge svar på. Förvaltningen bedömer sammantaget att omsättningen av avdelningspersonal vid förskolan visserligen har minskat enligt föreläggandets punkt a. Personalorganisationen avseende avdelningarna bedöms alltså som instabil med hänvisning till den höga sjukfrånvaron och som något huvudmannen fortsatt bör uppmärksamma och följa upp för att kunna garantera en god kvalitet i utbildningen.

Förutsättningarna för att verksamheten ska kunna uppfylla utbildningens syfte är således fortfarande instabila även om den primära tidigare bristen med personalomsättning inte kvarstår. Bristen bedöms därmed som avhjälp.

Även om den tidigare bristen avseende personalomsättning är avhjälp bedömer förvaltningen att den höga sjukfrånvaron och omsättningen av förskolechefer är en högst bidragande orsak och konsekvens till kvarstående och nyuppkomna brister på förskolan.

Beslut den 19 juni 2014

2. Enligt 26 kap. 10 § skollagen föreläggs huvudmannen att organisera verksamheten så att samtliga barn ges tillräckliga förutsättningar att lära sig det svenska språket samt ges möjlighet att utveckla sitt modersmål (Språklagen 2009:600, Stockholms stads riktlinjer för fristående förskola, kap. 7.1 – 7.2, 2 kap. 8 §, 8 kap. 10 § skollagen).
 - a. Huvudmannen ska tillse att förskolans verksamhet organiseras på ett sådant sätt så att samtliga barn ges tillräckliga förutsättningar att kontinuerligt tala och utveckla det svenska språket.
 - b. Huvudmannen ska tillse att det i verksamheten finns rutiner och arbetsätt som ger alla barn möjlighet att utveckla sitt modersmål.
 - c. Huvudmannen ska senast den 1 januari 2015 inkomma med en redovisning av hur bristerna ovan åtgärdats.

Huvudmannens yttrande avseende tillsynsrapporten

Huvudmannen uppger i sitt yttrande att förskolan under ett personalmöte i februari 2015 skapat en lokal språkplan. Huvudmannen har också skickat in denna till förvaltningen. Utifrån planen har varje avdelning skapat sin egen arbetslagsplan avseende svenska, engelska och modersmål. Denna utvärderas varje månad. Vidare uppges att en årlig utvärdering av språkplanen ska göras i juni 2015. Vidare uppges att den svensktalande personalen, med start i augusti 2015 kommer fördelas på varje avdelning så att minst en personal per avdelning talar svenska.

Bedömning

Enligt skollagen ska förskolan medverka till att barn med annat modersmål än svenska får möjlighet att utveckla både det svenska språket och sitt modersmål.

Av språklagen framgår att svenska ska vara huvudspråket i Sverige och det allmänna har ett särskilt ansvar för att svenska används samt utvecklas. Vidare anges att var och en som är bosatt i Sverige ska ges möjlighet att lära sig, utveckla och använda svenska. Det anges även att det allmänna ansvarar för att den enskilde ges tillgång till språk.

Enligt läroplanen för förskolan ska denna sträva efter att barn med ett annat modersmål än svenska utvecklar sin kulturella identitet och sin förmåga att kommunicera såväl på svenska som på sitt modersmål.

I Skolverkets allmänna råd för förskolan (SKOLFS 2013:179) framhålls att personalens förhållningssätt och kunskaper om hur man medverkar till att barn med flera språk får möjlighet att utveckla alla sina språk är centralt i utbildningen. Både modersmålet och det svenska språket utvecklas bäst i förskolans dagliga aktiviteter tillsammans med andra barn och vuxna. Ett språkligt lärande sker bäst genom att språket används i meningsfulla sammanhang i vardagen.

En förskola som godkänts enligt skollagen kan bedrivas på flera språk men det svenska språket ska enligt den svenska språklagen (2009:600) vara verksamhetens huvudspråk. Enligt läroplanen för förskolan ska förskolan sträva efter att alla barn ska utveckla ett nyanserat talspråk, ordförråd och begrepp samt sin förmåga att leka med ord, berätta, uttrycka tankar, ställa frågor, argumentera och kommunicera med andra. Vidare ska förskolan skapa

förutsättningar för barn att utveckla intresset för skriftspråk och förståelse för symboler och deras kommunikativa funktioner.

Mot denna bakgrund vill förvaltningen framhålla att det är av största vikt att huvudmannen ser till att förskolan i sin helhet ges sådana förutsättningar att arbetet utifrån målen i läroplanen kan bedrivas på svenska. Svenska behöver användas frekvent och målinriktat för att kunna uppfylla kriteriet att vara verksamhetens huvudspråk och för att kunna tillgodose barnens möjlighet att lära sig, utveckla och använda det svenska språket (prop. 2008/09:153, s. 41) i enlighet med vad språklagen föreskriver och vad de allmänna råden anvisar (SKOLFS 2013:179, s. 28 f.).

Av Stockholms stads riktlinjer för godkännande och bidrag för fristående förskola framgår att varje förskola ska formulera en plan för arbetet med modersmål.

Vid tiden för tillsynen har förutsättningarna inte förändrats nämnvärt sedan föregående tillsyn 2014.

Vid tillsynen i februari 2015 bedrevs verksamheten på avdelningarna Ladybugs, Dragonflies och Fireflies/Tigers alltjämt till största delen på engelska. De aktiviteter som sker på svenska framstår, enligt personalens beskrivning, som enstaka aktiviteter utan koppling till en systematisk struktur. Det svenska språket används inte i någon större omfattning eller på ett målinriktat sätt i den pedagogiska praktiken. Personalen på dessa avdelningar kunde inte heller belägga om, och i så fall på vilket sätt, barnens språkutveckling och lärande på svenska kontinuerligt och systematiskt dokumenteras, följs upp och analyseras i syfte att göra det möjligt att utvärdera hur förskolan tillgodoser barnens möjligheter att lära i enlighet med läroplanens mål för språk och kommunikation.

På avdelning Caterpillars talas det svenska språket i större utsträckning i verksamheten, dock beskrevs ingen konsekvent systematisk struktur för hur arbetet planeras, genomförs och följs upp gällande de yngsta barnens språkutveckling.

Endast på avdelning Scorpions kunde den avdelningsansvarige medarbetaren, som är engelskspråkig, beskriva både en konsekvent och systematisk användning av svenska i verksamheten och arbetssätt för att följa upp barnens språkutveckling på både svenska och engelska.

Sammantaget kan konstateras att det svenska språket över lag inte används målinriktat och i alltför ringa omfattning ges utrymme i den dagliga verksamheten. Dock bedömer förvaltningen att verksamheten, såsom den vid tillsynen bedrevs på avdelning Scorpions och i någon mån Caterpillars, ger barnen rimliga förutsättningar att lära sig, använda och utveckla det svenska språket.

Förskolechefen beskrev en tydlig viljeinriktning att se till att det svenska språket framöver kommer att användas i större omfattning och att det sker på ett sådant sätt att den internationella och engelskspråkiga inriktningen kan behållas. Den *Språkplan* som förskolechefen utarbetat för arbetet med det svenska språket, inriktningsspråket engelska och barnens olika modersmål ska, enligt förskolechefen, användas i verksamheten.

Likväl uppgavs av såväl förskolechefen som personal att förskolans huvudspråk fortfarande är engelska, framför allt på avdelningarna Ladybugs, Dragonflies och Fireflies/Tigers.

Förvaltningen noterar att huvudmannen i någon mån har följt nämndens beslut när det gäller punkt a) i förelägandet eftersom det nu finns planer för förskolans arbete med barnens språkutveckling.

Vid tiden för tillsynen kunde konstateras att dessa planer ännu inte användes eller i dåvarande utformning var aktuella för verksamheten. *Språkplanen*, som ursprungligen utarbetats för huvudmannens förskola Warfvinges väg, var ännu inte fullt ut anpassad till förskolan Brunbärsvägen och inte omsatt i verksamheten. Det redovisade dokumentet *Language project*, formulerat på engelska, uppges vara inaktuellt och det är inte känt av hela personalgruppen.

Genom huvudmannens yttrande och inskickade bilaga visas att arbetet med språkplanen kommit längre än vid tillfället vid tillsynen genom huvudmannens beskrivning och genom inskickade utvärderingar. Arbetet bedöms dock fortfarande vara på implementeringsstadiet och ännu inte kunnat ge effekter i verksamheten bland annat beroende på att svensktalande personal kommer att fördelas över avdelningarna i augusti 2015.

Avseende föreläggandets punkt b) konstaterar förvaltningen vid tiden för tillsynen att huvudmannen inte hade sett till att det i förskolan fanns rutiner och arbetssätt som gav alla barn möjlighet att utveckla sitt modersmål. Vid tillsynen saknade förskolan överblick över antalet aktuella språk i barngrupperna, uppskattningsvis femtio olika modersmål. Förvaltningen vill påpeka vikten av att kartläggning genomförs av förskolans olika språkgrupper, då detta i flerspråkiga förskolor är en nödvändig förutsättning och en väsentlig utgångspunkt för det pedagogiska arbetet.

Enligt skollagen ska förskolan förbereda barnen på fortsatt utbildning. Det är förvaltningens ståndpunkt att huvudmannen och förskolan, enligt gällande föreskrifter, ska skapa sådana förutsättningar att läroplansmålen gällande språk och kommunikation kan omsättas på svenska och att verksamhetens inriktningsspråk då kan användas som komplement. Utöver detta ska det finnas strukturerade arbetssätt för hur förskolan medverkar till att barn med annat modersmål än svenska får möjlighet att utveckla både det svenska språket och sitt modersmål. I intervju med huvudmannen beskrivs ett synsätt av att utvecklandet av modersmålet är något som får ske utanför förskolan men också att kartläggningen av barns språktutveckling är ett utvecklingsområde. Ett synsätt som inte är förenligt med skollag och läroplan.

Vid tiden för tillsynen hade förskolan ännu inte påbörjat arbetet med att åtgärda föreläggandet, trots att det varit gällande sedan tillsynen i november 2011 vilket förvaltningen bedömer som en konsekvens av förskolans omsättning i ledningsorganisationen.

Genom huvudmannens yttrande över tillsynsrapporten framgår att det nu finns rutiner och arbetssätt för att ge de barn som har annat modersmål än svenska möjlighet att utveckla detta. Arbetet bedöms dock fortfarande vara på implementeringsstadiet och ännu inte ha kunnat ge effekter i verksamheten.

Mot bakgrund av huvudmannens yttrande kan förvaltningen se att arbetet kommit längre än vid tiden för tillsynen. Bristerna bedöms dock kvarstå då de åtgärder som vidtagits eller planeras att vidtas ännu inte bedöms kunnat ge effekter i verksamheten.

Huvudmannen föreläggs därmed att avhjälpa bristerna. (8 kap. 10 § skollagen, 4,6,14 och 15 §§ Språklagen, Läroplan för förskolan 2.2, Stockholms stads riktlinjer för fristående förskola, kap. 7.1 – 7.2).

Beslut den 19 juni 2014

3. Enligt 26 kap. 10 § skollagen föreläggs huvudmannen att öka andelen förskollärare så att det pedagogiska arbetet kan bedrivas i enlighet med läroplanens intentioner och skollagens krav (2 kap. 13 §, 3 kap. 3 § och 8 kap. 2 § skollagen samt Läroplan för förskolan, Lpfö 98).
 - a. Huvudmannen ska senast den 1 januari 2015 ha höjt andelen examinerade förskollärare. Huvudmannen ska till inkomma med anställnings- och examensbevis samt registerutdrag vid nyanställningar till förvaltningen.
 - b. Huvudmannen ska tillse att det finns förskollärare som regelbundet ansvarar för undervisning i varje barngrupp.
 - c. Huvudmannen ska senast den 1 januari 2015 inkomma med en redovisning avseende punkt a och b.

Huvudmannens yttrande avseende tillsynsrapporten

Huvudmannen uppger i sitt yttrande att denne löpande jobbar med att rekrytera legitimerade förskollärare och att det i maj 2015 kommer att läggas ut en annons om en svensktalande förskollärare samt erbjudas en bonus till den personal som kan rekommendera en förskollärare. Vidare uppges att en svensktalande legitimerad förskollärare flyttats över från en av huvudmannens andra förskolor i mars 2015, att det totala antalet barn på förskolan är 119 stycken, att antalet förskollärare är 5 stycken (utländska förskollärare inräknande), att antal övrig personal är 16 stycken, att antalet årsarbetare totalt är 21 stycken och att antalet barn/årsarbetare är 5,66.

Huvudmannen uppger att deras tolkning av 2 kap. 17 § skollagen kvarstår och uppger att de anser det vara anmärkningsvärt att Stockholms stad gör bedömningen att de utländskt utbildande inte är kompetenta nog att arbeta enligt svensk läroplan.

Bedömning

Förvaltningen vill återigen poängtera att det enligt 2 kap. 13 § skollagen för undervisningen i förskolan ska finnas legitimerade förskollärare.

De målstyrda processerna i verksamheten ska ledas av en förskollärare och förskolläraren ska ansvara för det pedagogiska innehållet och för att det målinriktade arbetet främjar varje barns utveckling och lärande. Varje barn ska nås av regelbunden undervisning ledd av förskollärare. I läroplanen för förskolan finns dessutom uttalade riktlinjer och ansvarsområden riktade till förskolläraren specifikt. Exempelvis ska förskolläraren ansvara för att verksamheten i sin helhet, dvs. dess förutsättningar, organisation, struktur, innehåll, aktiviteter och pedagogiska processer dokumenteras, följs upp och utvärderas.

Förvaltningen kan konstatera att huvudmannen tolkar 2 kap. 17 § skollagen som tillämplig för både förskollärare och lärare och därmed förskolans anställda med utländsk utbildning. En sådan tolkning delas inte av förvaltningen. Enligt förvaltningens bedömning är 2 kap. 17 § 1 stycket skollagen enbart tillämpligt inom grundskolan och omfattar enbart undervisning i grundskolan. Det framgår av förarbetena till skollagen att undantaget gäller för huvudmän som anordnar *delar* av sin undervisning på främmande språk i *andra ämnen* än det främmande språket (prop. 2009/10:165 s. 266 och s. 651).

Det är i förskolan, till skillnad från grundskolan, inte möjligt att särskilja undervisningen till vissa ämnen eller situationer. Det är därmed omöjligt att i förskolan anordna delar av undervisningen på främmande språk i andra ämnen än främmande språk. Det är förvaltningens bedömning att undantaget inte är tillämpligt för undervisning i förskolan utifrån paragrafens tekniska utformning, förarbetenas uttalanden och skillnaderna mellan hur undervisning bedrivs i förskolan och grundskolan.

Enligt förordningen (2011:326) om behörighet och legitimation för lärare och förskollärare framgår att den som har en utländsk lärar- eller förskollärarytbildning kan meddelas en lärar- eller förskollärarytlegitimation. Ligger ett bevis över utländsk lärar- eller förskollärarytbildning till grund för ansökan om legitimation inhämtar Skolverket ett yttrande från Universitets- och högskolerådet (UHR) innan ärendet avgörs.

För de anställda som enligt huvudmannens uppgifter har utländsk förskollärarytbildning har inte redovisats behörighetsbevis enligt 2 kap. 15 § skollagen, som visar att respektive utbildning är likvärdig med en förskollärarytexamen som ger behörighet enligt 2 kap. 13 § skollagen.

Det kan vidare konstateras att förskolan under lång tid haft en anmärkningsvärt låg andel behöriga förskollärare. Vid förvaltningens tillsyn den 29 november 2011 var andelen förskollärare femton procent. Vid den uppföljande tillsynen, den 8 november 2012, saknade förskolan helt legitimerade förskollärare. Vid tillsynen den 3 september 2013 var andelen elva procent och vid den uppföljande tillsynen den 11 februari 2014 var andelen tio procent. Situationen i februari 2015 är likartad. Vid tiden för tillsynen framstod det som om förskolan endast en legitimerad förskollärare, dvs. en andel på sex procent av grundbemanningen.

Enligt huvudmannens redovisning från den 23 januari 2015 har förskolan två förskollärare vilket skulle ge en något högre andel. När det gäller den ena anställning var det dock oklart om den ingåtts på korrekt sätt då oklarheter fanns kring legitimationen. Huvudmannen uppger i sitt yttrande över tillsynsrapporten att denne i mars 2015 flyttat över en svensk legitimerad förskollärare från en av huvudmannens andra förskolor. Vidare har huvudmannen inkommit med beslut från Skolverket avseende den legitimation som var oklar.

Förvaltningens utredning visar att personen både har legitimation för undervisning i förskolan och grundskolan. Detta innebär att vid tiden för tillsynen hade förskolan två legitimerade förskollärare vilket ger en andel av 12 procent förskollärare. Med flytten av förskolläraren från en av huvudmannens andra förskolor ger det förskolan tre legitimerade förskollärare och en andel på 14 procent (uträkningen är gjord efter de siffror som huvudmannen inkommit med i sitt yttrande den 5 maj 2015.)

Andelen förskollärare vid tiden för tillsynen var en liten förbättring över åren trots att nämnden alltsedan 2012, efter tillsyn och uppföljande tillsyn, återkommande förelagt huvudmannen att öka andelen behöriga förskollärare i verksamheten. Det ansvar för undervisningen av verksamhetens barn (vid tiden för tillsynen 103), som enligt skollagen vilar på verksamhetens förskollärare, tillkom därmed, vid tiden för tillsynen, förskolans två legitimerade förskollärare.

Det fanns vid tiden för tillsynen inte någon praktisk organisation som kunde möjliggöra en planerad och av förskolläraren ledd, pedagogisk samverkan inom förskolan.

De två förskollärarna gavs därmed inga förutsättningar för att kunna säkerställa att samtliga barn, i någon form, nås av en undervisning under förskollärares ledning. Detta är enligt förvaltningens bedömning en orimlig uppgift.

Flytten av förskolläraren från en av huvudmannens andra förskolor innebär en ökning av andelen förskollärare. Förutom att andelen förskollärare därmed höjts på förskolan framgår inte hur och om den praktiska organisationen och förutsättningarna för dessa tre legitimerade förskollärare att säkerställa att samtliga barn, i någon form, nås av en undervisning under förskollärares ledning har förändrats. Huvudmannens yttrande påverkar därmed inte nämndens bedömning.

Vid samtalen med personalen framgick att den svenska förskolans läroplan är relativt obearbetad även om personalen beskrev att de kände till den. Läroplanen har således inte gemensamt tolkats och omsatts i daglig verksamhet i överensstämmelse med intentionerna. Detta gäller i synnerhet i de arbetslag där legitimerad förskollärare helt saknas och där det är oklart vem som ansvarar för de områden som enligt läroplanen åligger förskolläraren specifikt.

Förvaltningen kan konstatera att huvudmannen i sitt yttrande uppger att en annons om svensktalande legitimerad personal ska läggas ut och att en legitimerad förskollärare flyttats över från en annan förskola. Flytten av förskolläraren ökar den låga andelen legitimerade förskollärare något men andelen förskollärare är fortfarande låg. Förutsättningarna för att kunna garantera att undervisningen för förskolans samtliga barn bedrivs i enlighet med skollagens krav och läroplanens mål och intentioner kan fortfarande inte säkerställas. Förskolan har under lång tid bedrivits, och bedrivs fortfarande, med bristande kvalitet och har uppenbarligen inte givits tillräckliga förutsättningar.

Mot bakgrund av ovanstående kan det konstateras att den tidigare påtalade bristen kvarstår. Förvaltningen bedömer bristen som allvarlig då huvudmannen, trots tidigare föreläggande, inte vidtagit tillräckliga åtgärder för att se till att det i förskolan finns legitimerade förskollärare i sådan omfattning att undervisningens och utbildningens mål kan uppfyllas. Huvudmannen har inte heller visat att tillräckliga förutsättningar givits för att underlätta rekrytering av förskollärare.

Allvaret i bristen förstärks av att förskolan under dessa år även har haft fyra chefsbyten och en instabil personalorganisation (2 kap. 13 §, 3 kap. 3 §, 4 kap. 4 § och 8 kap. 2 § skollagen inklusive de mål och uppdrag som anges i Läroplan för förskolan.)

Beslut den 19 juni 2014

4. Enligt 26 kap. 10 § skollagen föreläggs huvudmannen att tillse så att ett systematiskt kvalitetsarbete genomförs i enlighet med skollagens bestämmelser och läroplanens intentioner (4 kap. 3 – 8 §§ skollagen, Läroplanen för förskolan, kap. 2.6).
 - a. Huvudmannen/förskolechefen ska inom ramen för sitt kvalitetsarbete genomföra en dokumenterad utvärdering vilken beskriver verksamhetens resultat i relation till verksamhetens mål. Inom ramen för utvärderingen bör det även finnas identifierade utvecklingsområden som tydligt formulerade utifrån läroplanen för förskolan.
 - b. Förskolechefen ska ansvara för enhetens planeringsprocess samt att formulera konkreta mål och förväntade effekter för utvecklingsarbetet. Det bör även framgå när eventuella utvecklingsinsatser ska genomföras samt följas upp och utvärderas.
 - c. Huvudmannen ska inkomma med en redovisning senast den 1 januari 2015 som påvisar hur huvudmannen avhjälpt bristen.

Huvudmannens yttrande avseende tillsynsrapporten

Huvudmannen uppger i sitt yttrande att förskolan haft både dokument och rutiner för det systematiska kvalitetsarbetet men att funktionen på processen varierat. För att förtydliga och utveckla detta arbete har månadsvisa utvärderingar av målen i läroplanen införts. Vidare uppges att det i juni 2015 kommer ske en sammantagen utvärdering av arbetet och att personalen redan idag arbetar med de dokument som kommer från en av huvudmannens andra förskolor och att personalen gjorts delaktig i implementeringen av dessa dokument. Till yttrandet har huvudmannen skickat in bilagor avseende denna brist.

Bedömning

Enligt skollagen ska det på enhetsnivå genomföras planering, uppföljning och utveckling av utbildningen. Kvalitetsarbetet ska genomföras under medverkan av förskollärare, övrig personal och barn.

Vidare ska barn och vårdnadshavare ges möjlighet att delta i arbetet. Det är förskolechefen som ansvarar för att arbetet genomförs på detta sätt,

Av läroplanen framgår att förskolechefen som pedagogisk ledare och chef har ansvar för att verksamheten bedrivs i enlighet med målen i läroplanen och uppdraget i sin helhet.

Av förskolechefens beskrivning framgår att tankar visserligen finns för framtida strukturer och rutiner för att kunna bedriva ett systematiskt kvalitetsarbete men att dessa ännu inte implementerats i förskolan. Detta styrks av personalens beskrivning av hur uppföljning eller snarare avstämning av verksamheten sker.

Mycket lite av förskolans dokumentation som delgavs under den uppföljande tillsynen anknyter till målområdena i förskolans läroplan och hur dessa omsätts, följs upp och utvärderas. Förvaltningen kan även konstatera att förskolan inte har någon dokumentation som kan påvisa att ett kvalitetsarbete bedrivits, eller bedrivs. Det saknas en dokumenterad bedömning av hur väl verksamheten under det senaste verksamhetsåret arbetat i riktning mot målen i läroplanen för förskolan och verksamhetens resultat i förhållande till läroplansmålen finns inte heller redovisat i annan form.

Förvaltningen vill framhålla att utbildningen, enligt skollagen, systematiskt och kontinuerligt ska planeras, följas upp och utvecklas. Det systematiska kvalitetsarbetet ska dokumenteras och vara underlag för insatser så att verksamheten kan utvecklas och nå de nationella målen i läroplanen. Dokumentationen behöver innehålla en sammanställning av enhetens resultat och måluppfyllelse utifrån både faktauppgifter och beskrivningar av måluppfyllelsen i förhållande till läroplanens mål. Dokumentationen av det systematiska kvalitetsarbetet ska också kunna visa på vad som behöver utvecklas, varför och på vilket sätt och är ett viktigt underlag för att kunna följa en kvalitetsutveckling över tid. Framförallt behöver den samlade dokumentationen innehålla beslut om vilka utvecklingsinsatser som ska genomföras för att de nationella målen ska uppfyllas.

En viktig del i förskolechefens ansvar för förskolans planeringsprocess innebär således att formulera konkreta mål och förväntade effekter för utvecklingsarbetet.

I planeringen behöver förskolechefen tillsammans med personalen besluta om hur resultatet av utbildningen och utvecklingsinsatserna kontinuerligt ska följas upp och utvärderas.¹

Om huvudmannens redovisade ambitioner att prioritera systematiskt kvalitetsarbete under verksamhetsåret 2014 har påverkat förskolan Brunbärsvägen framgår inte. De strukturer som angetts i huvudmannens dokumentet *Kvalitets- och utvecklingsarbete* samt *Kvalitetshjul för förskolan* tycks inte vara implementerade vid förskolan då inga effekter kan påvisas.

Det faktum att förskolan ännu inte, vid tiden för tillsynen, påbörjat arbetet med att åtgärda föreläggandet, trots att det varit gällande sedan tillsynen i november 2011, bedömer förvaltningen som en konsekvens av förskolans omsättning i ledningsorganisationen. Kontinuitet och stabilitet är en viktig faktor för att exempelvis ett systematiskt kvalitetsarbete ska kunna upprättas och omsättas och på det sättet utveckla utbildningen.

Av huvudmannens yttrande samt bilagor till detta framgår att processen kring det systematiska kvalitetsarbetet med nya forum och mallar är igångsatt och att personalen är delaktig i detta arbete. Arbetet bedöms dock vara i implementeringsfasen och bedöms därför inte kunnat ha ge effekt i verksamheten ännu.

Sammantaget kan förvaltningen konstatera att huvudmannen inte har följt föreläggandets skyldigheter varvid bristen kvarstår. Enligt förvaltningens bedömning bedriver förskolan vid tiden för tillsynen inte ett systematiskt kvalitetsarbete i enlighet med skollagens krav och läroplanens intentioner om uppföljning, utvärdering och utveckling och föreläggs därför att åtgärda bristen. (4 kap. 3 – 6 §§ skollagen och Läroplan för förskolan 2.6.)

¹ Se vidare i Skolverkets Allmänna råd med kommentarer för Systematiskt kvalitetsarbete (2012).

Beslut den 19 juni 2014

5. Enligt 26 kap. 10 § skollagen föreläggs huvudmannen att öka bemanningen på avdelningarna Bumblebees, Scorpions, Dragonflies och Fireflies. Det höga barnantalet per heltidstjänst (6,5 – 7,6) försvårar möjligheten att erbjuda en god pedagogisk verksamhet samt en god omsorgsnivå för varje enskilt barn (3 kap. 3 §, 8 kap. 2 och 8 §§ skollagen, läroplan för förskolan, Lpfö 98).

Huvudmannen ska sänka andelen barn per personal på avdelningen för de yngsta barnen. Huvudmannen ska inkomma med en redovisning senast den 1 oktober 2014 avseende hur bristen har avhjälpes.

Huvudmannens yttrande avseende tillsynsrapporten

Huvudmannen har i sitt yttrande inkommit med en tabell som visar andra siffror än de uppgifter som lämnades vid tillsynen. Av huvudmannens yttrande framgår att antalet barn per årsarbetare på förskolan som helhet är 5,66 och att det på avdelningen Caterpillars är 5, Ladybugs 5,5, Scorpions, 6,25 Dragonflies 6 och Fireflies 5,6.

Bedömning

Enligt skollagen ska huvudmannen se till att barngrupperna har en lämplig sammansättning och storlek. I Skolverkets allmänna råd för förskolan förtydligas sambandet mellan gruppstorlek och personaltäthet.

Vidare ska alla barn enligt skollagen ges den ledning och stimulans som de behöver i sitt lärande och sin personliga utveckling för att de utifrån sina egna förutsättningar ska kunna utvecklas så långt som möjligt enligt utbildningens mål.

Enligt skollagen ska förskolan stimulera barns utveckling och lärande samt erbjuda en trygg omsorg.

Förvaltningen kan konstatera att antalet barn per årsarbetare har sänkts och bedömer därför att huvudmannen vidtagit nödvändig rättelse och avstår därmed från att ingripa.

Nyuppkomna brister vid uppföljande tillsyn

Barnsäkerhetsrutiner

- Aktuell dokumenterad barnsäkerhetsrond saknas.
- Förskolans inomhusmiljö är inte barnsäkrad.
- Rutiner och handlingsplaner för hur personalen ska agera vid brand och utrymning, vid barnolycksfall, när ett barn försvinner samt för övriga kriser och katastrofer är daterade 2012/2013 och har därmed inte hållits aktuella.
- Förskolans rutiner för hur närvarolistor förs är inte tillförlitliga.
- Personalen saknar aktuell utbildning i brandskydd.
- Rutiner för utevistelse, och hur barnsäkerheten upprätthålls vid denna, är bristfälliga för de yngsta barnen Caterpillars (1-2 år).

Huvudmannens yttrande avseende tillsynsrapporten

Huvudmannen har i sitt yttrande efter tillsynen inkommit med en barnsäkerhetsrond som genomfördes i september 2014 och som avslutades i oktober 2014. I yttrande anges också att all personal informerats om bristerna i inomhusmiljön. Huvudmannen uppger att krukväxten är flyttad och hyllan har förankrats så att den inte kan tippa samt att tvättmedlet förvaras på en hylla dit barn inte når och att personaltoaletten där tvättmedlet förvaras numera är låst.

Avseende krispärmen så uppges den ha uppdaterats i februari 2015 och är tillgänglig för all personal. Vidare har vikten av att följa rutiner för hur närvarolistor förs återigen förtydligats och kommunicerats med all personal. Huvudmannen erbjuder brandskyddsutbildning till personalen regelbundet och nästa tillfälle är i september 2015. Vidare har huvudmannen inkommit med rutiner för utomhusvistelse/utflykter samt en dagsrutin där en strukturerad utomhusvistelse implementerats på morgonen och eftermiddagen för avdelningen Caterpillars.

Bedömning

Enligt skollagen ska förskolan stimulera barns utveckling och lärande samt erbjuda barnen en trygg omsorg. Verksamheten ska utgå från en helhetssyn på barnet och barnets behov och utformas så att omsorg, utveckling och lärande bildar en helhet.

Enligt Stockholm stads riktlinjer för fristående förskolor ska dokumenterade rutiner för barnsäkerhet, brand, kriser och katastrofer ska finnas. Dessa ska uppdateras varje år.

Mot bakgrund av vad som framkommit i huvudmannens yttrande avstår förvaltningen från att ingripa då huvudmannen bedöms vidtagit nödvändig rättelse.

Rutiner för arbetet med barn i behov av särskilt stöd

- Förskolans rutiner för arbetet med barn i behov av särskilt stöd brister.

Huvudmannens yttrande avseende tillsynsrapporten

Huvudmannen uppger att personalen i februari 2015 har informerats om rutinerna för om ett barn är i behov av särskilt stöd.

Bedömning

Enligt skollagen ska barn som av fysiska, psykiska eller andra skäl behöver särskilt stöd i sin utveckling ges det stöd som deras speciella behov kräver.

Om det genom uppgifter från förskolans personal, ett barn eller ett barns vårdnadshavare eller på annat sätt framkommer att ett barn är i behov av särskilt stöd, ska förskolechefen se till att barnet ges sådant stöd. Barnets vårdnadshavare ska ges möjlighet att delta vid utformningen av de särskilda stödinsatserna.

Av huvudmannens yttrande framgår att personen informerats om rutinerna för hanteringen av barn i behov av särskilt stöd. Det framgår inte på vilket sätt personalen informerats och hur det ska säkerställas att informationen hålls levande på förskolan. Det är därför förvaltningens bedömning att det inte går att säkerställa att barn i behov av särskilt stöd får det på förskolan då det finns brister i rutinerna för hur förskolechefen får kännedom om barns behov av särskilt stöd. Huvudmannen föreläggs därför att åtgärda bristen (8 kap. 9 § skollagen, Läroplanen 2.2, Stockholms stads riktlinjer kap. 3.2).

Pedagogisk verksamhet och miljö

- Förskolans personal har inte gemensamt satt sig in i och tolkat Läroplan för förskolan. Det kan därmed inte säkerställas att utbildningen genomförs enligt gällande styrdokument.

- Förskolans pedagogiska miljö är inte på alla avdelningar i tillräcklig utsträckning utformad enligt läroplanens anvisningar.

Huvudmannens yttrande avseende tillsynsrapporten

Huvudmannen uppger i sitt yttrande att föregående förskolechef utarbetat en lokal arbetsplan samt arbetsplaner för de olika arbetslagen med tydliga mål för läsåret 2014/2015, bland annat att arbeta med läroplanen. Arbetet avseende detta har dock varierat gällande genomförande och uppföljning. En återkommande workshop med de pedagogiska ledarna har därför introducerats av nuvarande förskolechefen och hålls varannan vecka för att bearbeta läroplanen. Ett område från läroplanen som har belysts är pedagogisk lärandemiljö där det löpande kommer att fokuseras på barnens, föräldrarnas och personalens inflytande i skapandet av den pedagogiska lärmiljön på förskolan för att maximera alla barns förmågor.

Bedömning

Enligt skollagen ska det för varje skolform och för fritidshemmet gälla en läroplan som utgår från bestämmelserna i denna lag. Läroplanen ska ange utbildningens värdegrund och uppdrag. Läroplanen ska också ange mål och riktlinjer för utbildningen.

Enligt skollagen ska förskolan stimulera barns utveckling och lärande samt erbjuda barnen en trygg omsorg. Verksamheten ska utgå från en helhetssyn på barnet och barnets behov och utformas så att omsorg, utveckling och lärande bildar en helhet. Vidare ska förskolan främja allsidiga kontakter och social gemenskap och förbereda barnen för fortsatt utbildning.

I skollagen stadgas att det för utbildningen finns de lokaler och den utrustning som behövs för att syftet med utbildningen ska kunna uppfyllas.

Enligt Läroplanen för förskola ska verksamhetens organisation, innehåll och genomförande kontinuerligt och systematiskt dokumenteras, bland annat för att det ska gå att bedöma om arbetet sker i enlighet med de mål och intentioner som anges i läroplanen.

Förvaltningen kan inte finna något hinder för huvudmannens ambitioner att initiera ett specifikt verktyg eller material som stöd för personalens arbete.

Det måste dock det vara säkerställt att såväl stödmaterialet i sig som de sätt på vilket personalen använder sig av det står i samklang med gällande nationella styrdokument. Läroplanen för förskolan måste således ligga till grund för utbildningen både i fråga om innehåll och när det gäller genomförande.

Förvaltningen konstaterar att personalen inte i tillräcklig utsträckning bearbetat och tolkat förskolans läroplan för att kunna tillämpa och omsätta målen och intentionerna i denna i den pedagogiska verksamheten. Förskolan saknar dokumentation som säkerställer att verksamhetens struktur, innehåll, aktiviteter och pedagogiska processer till fullo tillgodoser barnens möjligheter att utvecklas och lära i enlighet med läroplanens mål och intentioner. Av intervju med representanter för huvudmannen framgår att ansvaret för tillämpandet av läroplanen läggs på respektive förskolechef. De brister som konstaterats vid tillsynen och vid tidigare tillsyner visar dock att allt för mycket ansvar lagts på respektive förskolechef. Förvaltningen vill här poängtera att det är huvudmannen som har det yttersta ansvaret för att utbildningen genomförs i enlighet med bestämmelserna i skollag och andra föreskrifter som har meddelats med stöd av lagen och de bestämmelser för utbildningen som kan finnas i andra författningar.

Huvudmannens yttrande förstärker förvaltningens bedömning om att läroplanen inte i tillräcklig utsträckning är bearbetad och tolkad för att kunna tillämpas och omsättas i den pedagogiska verksamheten. Yttrandet förändrar därmed inte nämndens bedömning.

Enligt förvaltningens bedömning genomförs utbildningen inte enligt gällande styrdokument vilket nämnden bedömer som allvarligt då alla barn har rätt till en likvärdig utbildning. Vidare bedöms den pedagogiska miljön inte i tillräcklig utsträckning vara utformad enligt läroplanens anvisning om att miljön ska vara öppen, innehållsrik och inbjudande med utgångspunkt i läroplanens samtliga målområden. Mot bakgrund av allvarligheten i bristen föreläggs huvudmannen vid vite att avhjälpa bristen (1 kap. 9 och 11 §§, 2 kap. 8 och 35 §§ skollagen, Läroplan för förskolan, Stockholms stads riktlinjer för fristående förskola, kap. 2).

Information om öppethållande

- I förskolans kalendarium och information till vårdnadshavarna framgår inte att verksamhet vid behov tillhandahålls alla helgfria vardagar förutom julafton, nyårsafton och midsommarafton.

Huvudmannens yttrande avseende tillsynsrapporten

I huvudmannens yttrande anges att föräldrarna vid start informeras om deras rätt att ha sina barn på förskolan under helgfria vardagar förutom julafton, nyårsafton och midsommar. Vidare uppges att det ”tidigare hämtandet” som nämns i kalendariet har förtydligats och att det är ordinarie öppethållande som gäller.

Bedömning

Enligt skollagen ska barn som är bosatta i Sverige och som inte har börjat i förskoleklassen eller i någon utbildning för fullgörande av skolplikten erbjudas förskola. Förskola behöver dock inte erbjudas under kvällar, nätter, veckoslut eller i samband med större helger.

Vidare stadgas i skollagen att barn från och med ett års ålder ska erbjudas förskola i den omfattning det behövs med hänsyn till föräldrarnas förvärvsarbete eller studier eller om barnet har ett eget behov på grund av familjens situation i övrigt.

Enligt Stockholms stads riktlinjer ska förskola kunna tillhandahållas alla helgfria vardagar förutom julafton, nyårsafton och midsommarafton inom ramtiden kl. 06.30-18.30. Ramtiden är den maximala öppettid en förskola ska kunna erbjuda. Både hel- och deltidspplatser ska erbjudas. Huvudmannen ska i sitt informationsmaterial/webbplats ange stadens regler för ramtiden och att föräldrar har rätt till omsorg inom denna tid om behov finns.

Förvaltningen bedömer bristen som mindre allvarlig då huvudmannen uppger att det ”tidiga hämtandet” har förtydligats, dock går det inte säkerställa att och på vilket sätt detta säkerställts och huvudmannen tilldelas därför en anmärkning (8 kap. 3 och 5 §§ skollagen, Stockholms stads Riktlinjer för godkännande och bidrag för fristående förskola, 8.4).

Vårdnadshavares inflytande

- Förskolans dokument är i mycket liten omfattning formulerade på svenska.

Huvudmannens yttrande avseende tillsynsrapporten

I huvudmannens yttrande uppges att föräldrarna ges möjlighet att få information på både svenska och engelska efter deras egna önskemål.

Bedömning

Enligt skollagen ska förskolan vara öppen för alla. Vidare ska vårdnadshavare, enligt skollagen, för barn i förskolan erbjudas möjlighet till inflytande över utbildningen. Av förarbetena till skollagen framgår att vårdnadshavares inflytande grundar sig främst på att de går in i barnets ställe när barnet på grund av sin ålder inte självt kan utöva sitt inflytande i full utsträckning.

Enligt skollagen ska barnen och vårdnadshavarna informeras om vad som gäller i fråga om inflytande och samråd. De ska också informeras om huvuddragen i de bestämmelser som gäller för utbildningen.

Av språklagen framgår att svenska ska vara huvudspråket i Sverige och det allmänna har ett särskilt ansvar för att svenska används samt utvecklas. Vidare anges att var och en som är bosatt i Sverige ska ges möjlighet att lära sig, utveckla och använda svenska. Det anges även att det allmänna ansvarar för att den enskilde ges tillgång till språk.

Förskolans dokumentation föreligger i stor utsträckning endast på engelska. Huvudmannen uppger i sitt yttrande att information kan ges till vårdnadshavarna efter önskemål. Förvaltningen är medveten om att förskolan är en förskola som profilerar sig mot familjer som kommer från andra länder än Sverige och att användandet av engelskan därför är en viktig del av kommunikationen med vårdnadshavarna. Förskolan är dock öppen för alla barn, inte bara engelskspråkiga. Med hänvisning till det och för att säkerställa vårdnadshavares möjlighet till inflytande är det nämndens bedömning att förskolans dokumentation även måste finnas på svenska och inte bara efter önskemål från vårdnadshavare. Huvudmannens yttrande förändrar därmed inte nämndens bedömning (4 kap. 12 och 14 §§ skollagen, 4, 6, 14 och 15 §§ språklagen).

Övrigt påpekande

Förskolan saknar vid tillsynen plan mot kränkande behandling och diskriminering (6 kap. 2 och 8 §§ skollagen samt diskrimineringslagen 2008:567 med ändring 2014:958).

Förvaltningens sammanfattande bedömning

Förvaltningens bedömning utgår i första hand från det som framkommit i detta tillsynsärende som gäller Futuraskolan International Pre-school Brunbärsvägen (dnr 12-453/1929).

I förvaltningens bedömning har även beaktats det som framkommit i tillsynsärenden som gäller huvudmannens förskola Futuraskolan International Pre-school Warfvinges väg (dnr 11-453/4144) och Futuraskolan International Pre-school Brahegatan (dnr 11-453/4143).

Förvaltningen bedömer att beslut ska fattas utifrån ett helhetsperspektiv av regelefterlevnaden i samtliga tillsynsärenden. Till grund för förvaltningens sammanfattande bedömning ligger således de uppföljande tillsynsinspektioner som genomförts för att klarlägga vilka åtgärder huvudmannen vidtagit utifrån utbildningsnämndens tillsynsbeslut av den 19 juni 2014.

Förvaltningen kan konstatera att förskolan Futuraskolan International Pre-school Brunbärsvägen alltjämt uppvisar allvarliga brister. Huvudmannen har, trots lång tid att åtgärda konstaterade brister, inte vidtagit åtgärder för att avhjälpa dessa. Förvaltningen kan konstatera att flertalet brister kvarstår och att nya brister identifierats vid den uppföljande tillsynen samt att det förhåller sig på motsvarande sätt vid huvudmannens övriga två förskolor Futuraskolan International Pre-school Warfvinges väg och Futuraskolan International Pre-school Brahegatan även om det finns variation i kvaliteten.

Genomförda uppföljningar i huvudmannens tre förskolor visar att huvudmannen brustit i sitt ansvarstagande för förskolorna och att ledning och personal inte getts tillräckliga förutsättningar för att verksamheten ska kunna uppfylla skollagens kvalitetskrav.

Det kan sammanfattningsvis konstateras att huvudmannen, med de åtgärder som vidtagits, inte på ett tillfredsställande sätt har följt nämndens förelägganden i beslutet från den 19 juni 2014.

De brister som låg till grund för nämndens beslut, och som konstaterats vid föregående uppföljande tillsyn, har i några fall inte åtgärdats alls. I andra fall har åtgärderna inte varit adekvata eller insatserna precis påbörjade i och med en nyutträdskolechef varför insatserna ännu inte kan bedömas ha gjort avtryck i verksamheten. Därtill konstaterades vid den uppföljande tillsynen flera nyuppkomna brister i varierande allvarlighetsgrad.

Allvaret i detta beslut förstärks av att förskolan sedan tillsynen den 29 november 2011 bedrivits med allvarliga brister som trots tidigare förelägganden inte avhjälpes. Det gäller i synnerhet den låga andelen legitimerade förskollärare och att gällande läroplan ännu inte är förankrad i personalgruppen och därmed inte heller ligger till grund för den pedagogiska verksamheten vilket medför påtagligt negativa följder för de barn som är inskrivna vid förskolan då de därmed inte ges den utbildning och undervisning de har rätt till.

Förvaltningen kan i pågående tillsynsärende konstatera att huvudmannen inte tar det ansvar som krävs för att få bedriva utbildning i förskola genom att sätta sig in i och bedriva sin verksamhet efter gällande bestämmelser.

Förvaltningen föreslår därför att delar av detta beslut förenas med vite för att huvudmannen ska förmås att med stabilitet och varaktighet vidta tillräckligt kraftfulla åtgärder för att avhjälpa förskolans brister. Frågan om utdömande av vite kommer att prövas efter förnyad granskning av verksamheten.

Huvudmannen uppmärksammas på att ett godkännande kan återkallas om ett föreläggande enligt 26 kap. 10 § inte följs och missförhållandet är allvarligt.

Förvaltningens förslag till beslut

1. Föreläggande med vite:

Utbildningsnämnden förelägger med stöd av 26 kap. 10 och 27 §§ skollagen huvudmannen Futuraskolan AB (org.nr. 556609-5047) att vid vite av 400 000 kronor senast den 31 oktober 2015 avhjälpa förskolans brister i enlighet med detta beslut, punkt 1.1-1.2.

1.1 Huvudmannen ska bedriva förskola i enlighet med skollagen, förskolans läroplan och de bestämmelser för utbildningen som kan finnas i andra författningar (1 kap. 9 och 11 §§, 2 kap. 8 och 35 §§ skollagen, Läroplan för förskolan (Lpfö 98) Stockholms stads riktlinjer för fristående förskola, kap. 2)

- a. Huvudmannen ska se till att utbildningen och undervisningen utgår från läroplanen för förskolans samtliga målområden.
- b. Huvudmannen ska se till att den pedagogiska miljön lever upp till läroplanens mål om att vara öppen, innehållsrik och inbjudande.

1.2 Huvudmannen ska anställa förskollärare så att det pedagogiska arbetet bedrivs i enlighet med läroplanens intentioner och skollagens krav (2 kap. 13 §, 3 kap. 3 § 4 kap. 4 § och 8 kap. 2 § skollagen samt Läroplan för förskolan).

- a. Huvudmannen ska se till att undervisningen på samtliga avdelningar bedrivs under ledning av legitimerade förskollärare.

Huvudmannen ska senast den 31 oktober 2015 redovisa till förvaltningen vilka åtgärder denne har vidtagit för att avhjälpa bristerna.

Om huvudmannen inte följer ovanstående beslut kan utbildningsnämnden ansöka hos förvaltningsrätten om utdömmande av vite.

Ovanstående beslut kan överklagas i enlighet med bifogad överklagandehänvisning (bilaga 2).

2. Förelägganden utan vite:

Utbildningsnämnden förelägger med stöd av 26 kap. 10 § skollagen huvudmannen Futuraskolan AB (org.nr. 556609-5047) att senast den 31 oktober 2015 avhjälpa förskolans brister i enlighet med detta beslut, punkt 2.1- 2.3.

2.1 Huvudmannen ska se till att samtliga barn ges möjlighet att kontinuerligt tala och utveckla det svenska språket enligt läroplanens och skollagens intentioner samt att barn med annat modersmål än svenska får möjlighet att utveckla både det svenska språket och sitt modersmål (8 kap. 10 § skollagen, 4,6,14 och 15 §§ Språklagen

(2009:600) Läroplan för förskolan 2.2, Stockholms stads riktlinjer för fristående förskola, kap. 7.1 – 7.2).

- a. Huvudmannen ska se till att förskolan får förutsättningar och organiseras på ett sådant sätt att samtliga barn ges möjlighet att kontinuerligt tala och utveckla det svenska språket enligt läroplanens och skollagens intentioner.
- b. Huvudmannen ska se till att det i förskolan finns rutiner och arbetssätt som ger alla barn möjlighet att utveckla sitt modersmål.

2.2 Huvudmannen ska utforma verksamhetens systematiska kvalitetsarbete i enlighet med 4 kap. 3 – 6 §§ skollagen och Läroplan för förskolan 2.6.

- a. Huvudmannen ska se till att utbildningen systematiskt och kontinuerligt planeras, följs upp och utvecklas på både huvudmanna- och enhetsnivå.
- b. Huvudmannen ska säkerställa att det systematiska kvalitetsarbetets inriktning är utformad så att de nationella mål som finns för utbildningen i förskolan uppfylls.
- c. Förskolechefen ska tillsammans med personalen besluta om hur resultatet av utbildningen och utvecklingsinsatserna kontinuerligt ska följas upp och utvärderas i förhållande till målen i den svenska läroplanen.
- d. Förskolechefen ska ansvara för att förskolan har en samlad dokumentation som innehåller förskolans resultat och måluppfyllelse samt en bedömning av verksamhetens utvecklingsbehov i förhållande till målen i den svenska läroplanen.
- e. Förskolechefen ska ansvara för att den samlade dokumentationen innehåller beslut om och förväntade effekter för de utvecklingsinsatser som ska genomföras i förhållande till de nationella målen.

2.3 Huvudmannen ska se till att barn i behov av särskilt stöd får det (8 kap. 9 § skollagen, Läroplanen 2.2, Stockholms stads riktlinjer kap. 3.2)

- a. Huvudmannen ska se till att det finns rutiner på förskolan kring hur barn i behov av särskilt stöd upptäcks och att förskolechefen informeras.

Huvudmannen ska senast den 31 oktober 2015 redovisa till förvaltningen vilka åtgärder denne har vidtagit för att avhjälpa bristerna.

3. Anmärkning

Utbildningsnämnden tilldelar, med stöd av 26 kap. 11 § skollagen, huvudmannen Futuraskolan AB (org.nr. 556609-5047) en anmärkning att senast den 31 oktober 2015 avhjälpa förskolans brister i enlighet med detta beslut, punkt 3.1-3.2.

3.1 Huvudmannen ska se till att förskola erbjuds i den omfattning som behövs med hänsyn till föräldrar och barns behov (8 kap. 3 och 5 §§ skollagen, Stockholms stads Riktlinjer för godkännande och bidrag för fristående förskola, 8.4)

a. Huvudmannen ska se till att vårdnadshavare informeras om att verksamhet vid behov tillhandahålls alla helgfria vardagar förutom julafton, nyårsafton och midsommarafton.

3.2 Huvudmannen ska se till att säkerställa vårdnadshavares möjlighet till inflytande (4 kap. 12 och 14 §§ skollagen, 4, 6, 14 och 15 §§ språklagen.)

a. Huvudmannen ska se till att vårdnadshavares inflytande säkerställs genom att förskolans dokument finns formulerade på svenska.

Huvudmannen ska senast den 31 oktober 2015 redovisa till förvaltningen vilka åtgärder denne har vidtagit för att avhjälpa bristerna.

4. Avstående från ingripande

Utbildningsnämnden avstår i enlighet med 26 kap. 12 § från att ingripa för följande punkter 4.1-4.2 då huvudmannen vidtagit nödvändig rättelse.

4.1 Avseende att se till att barnen garanteras en trygg omsorg i en god miljö (8 kap. 2 och 8 §§ skollagen).

4.2 Avseende att alla barn på förskolans avdelningar ges den ledning och stimulans som behövs i deras utveckling och lärande genom att det finns tillräckligt med personal. (3 kap. 3 § och 8 kap. 2 § skollagen)

5. Beslutet justeras omedelbart.

Bilagor:

1. Tillsynsrapport
2. Överklagandehänvisning